

Nr 186

Utlåtande i anledning av väckta motioner om ökade resurser för den tekniska forskningen, såvitt motionerna avser utredning rörande branschforskningsinstitutet.

(5:e avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lundström m. fl.* (I: 329) och den andra inom andra kammaren av herr *Ohlin m. fl.* (II: 334), har, såvitt nu är i fråga, hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning av frågor sammanhängande med branschforskningsinstitutet, däribland möjligheterna till ökat statligt stöd till dessa.

Beträffande motiveringen för ifrågavarande förslag får utskottet hänvisa till motionen II: 334, s. 11.

Utskottet. I de föreliggande motionerna yrkas, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning av frågor sammanhängande med branschforskningsinstitutet, däribland möjligheterna till ökat statligt stöd till dessa.

Inledningsvis vill utskottet erinra om att statsbidragen till branschforskningsinstitutet grundar sig på avtal mellan Kungl. Maj:t och vederbörande forskningsinstitut. Enligt en i propositionen 1964: 96 lämnad uppgift utgjorde de direkta anslagen till åtta angivna institut år 1963 sammanlagt 4,4 milj. kr. Prövningen av frågan om statsbidragets storlek sker i samband med den årliga budgetbehandlingen.

I anledning av att i motionerna påyrkas utredning av »frågor sammanhängande med branschforskningsinstitutet» vill utskottet erinra om att, efter det ifrågavarande motioner väckts, Kungl. Maj:t i proposition 1964: 57 föreslagit statligt bidrag till ytterligare ett dylikt institut, nämligen institutet för verkstadsteknisk forskning. Riksdagen har bifallit förslaget och anvisat sammanlagt 1 milj. kr. som driftbidrag samt bidrag till utläggning av forskningsuppdrag. Vidare har riksdagen, med bifall till den inledningsvis omnämnda propositionen 1964: 96, beslutat om inrättande av ett institut för nyttiggörande av forskningsresultat, INFOR, samt för ändamålet under fonden för låneunderstöd anvisat ett investeringsanslag å 20 milj. kr. Av sistnämnda proposition framgår att det berörda institutet skall finansiellt medverka till att föra forskningsresultat vidare med sikte på industri-

ell exploatering och marknadsföring. Slutligen finner sig utskottet i detta sammanhang böra erinra om att den enligt Kungl. Maj:ts beslut den 14 december 1962 inrättade forskningsberedningen — i vilken bl. a. ingår företrädare för näringslivet — avses skola så långt möjligt söka få till stånd en samordning av statens och näringslivets insatser på grundforskningens, den tillämpade forskningens och det industriella utvecklingsarbetets områden.

Mot bakgrunden av det anförda har utskottet — som vill framhålla att en avvägning givetvis måste ske av de av statsmedel utgående bidragen inom olika ifrågakommande forskningsområden — kommit till den uppfattningen att tillfredsställande möjligheter f. n. måste anses föreligga för ett beaktande av branschforskningens berättigade intressen. Med hänsyn härtill anser utskottet i nuvarande läge en särskild utredning i ämnet på sätt i motionerna påyrkas inte påkallad.

Utskottet hemställer,

att motionerna I: 329 och II: 334, såvitt de avser utredning rörande branschforskningsinstitutet, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 1 december 1964

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar Gillström, Einar Persson, Birger Andersson, Ivar Johansson, Axel Johannes Andersson, Virgin, Fritz Persson, fru Wallentheim, herrar Per Jacobsson, Söderberg, Mårtensson, Bengt Gustavsson, Per Petersson, Harry Carlsson och Nils-Eric Gustafsson; samt

från a n d r a kammaren: herrar Staxäng, Petterson i Degerfors, Ståhl, Karlsson i Olofström, Svensson i Stenkyrka, Almgren, fröken Elmén, herr Mellqvist, fru Lewén-Eliasson, herrar Svensson i Ljungskile, Lassinantti, Johansson i Norrköping, Andersson i Knäred, Blomkvist och Palm.

Reservation

av herrar *Axel Johannes Andersson, Per Jacobsson, Harry Carlsson, Ståhl, fröken Elmén* och herr *Svensson* i Ljungskile, vilka ansett

dels att den del av utskottets yttrande, som på s. 1 börjar med »I anledning» och på s. 2 slutar med »inte påkallad», bort ha följande lydelse:

»I Sverige finns för närvarande ca 40 branschforskningsinstitut. Det se-

nast inrättade är institutet för verkstadsteknisk forskning. Kungl. Maj:t föreslog i proposition 1964: 57 att statligt bidrag skulle utgå till detta institut, vilket godkändes av vårriksdagen.

Branschforskningsinstituterna utgör centra för forskning, utbildning och information. Deras verksamhet betyder mycket icke minst för de många mindre företagen och deras produktutveckling, vilket är av stor betydelse för deras internationella konkurrensförmåga. Erfarenheterna av branschforskningsinstituterna bedömes som goda. Samverkan mellan staten och näringslivet har varit befruktande för institutens utveckling. För instituterna har den Malmska utredningen på 40-talet av den tekniska forskningen i vårt land varit av stort värde.

Instituterna varierar i fråga om organisationsformer — det förekommer statliga, halvstatliga och privatfinansierade institut — och även beträffande verksamhetens omfattning — det finns både mycket stora och ganska små institut. Också i vad avser verksamhetens inriktning är variationerna vida, t. ex. omfattningen av grundforskning, tillämpad forskning och uppdragsforskning etc.

Någon egentlig samlad översyn av branschforskningsinstitutens utvecklingstendenser och statens framtida ekonomiska insatser har icke gjorts. Statens tekniska forskningsråd har efterlyst en sådan utredning. En utredning av frågor som sammanhänger med branschforskningsinstituterna och statens insatser är enligt utskottets mening önskvärd.»

dels ock att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 329 och II: 334 såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning av frågor sammanhängande med branschforskningsinstituterna, däribland möjligheterna till ökat statligt stöd till dessa.»